

3. Назвіть історичних осіб, короткі біографічні довідки про яких наведено нижче.
(Кількість балів – 8)

А. Походив з молдавського боярського роду. Брав участь у Хотинській війні. Митрополит Київський, Галицький і всієї Русі, екзарх Константинопольського патріарха. Київську православну митрополію очолював упродовж 14 років.

Б. Увійшов в історію під різними прізвиськами – Завойовник, Хоробрий, Славний. Прагнув розширити межі своїх володінь, тому своє правління провів у походах. Воював із хозарами. Підкорив майже всю східну Болгарію. Навіть хотів перенести свою столицю в Подунав'я. Загинув у бою з печенігами.

В. При хрещенні отримав ім'я Георгій, Юрій. Вийшов переможцем у боротьбі за київський престол. Свої сили спрямував на розширення територіальних володінь, охорону кордонів, налагодження добрих відносин з провідними європейськими країнами. Заснував нові міста: Корсунь, Богуслав, Юр'їв. За його сприяння митрополитом Київським було обрано вперше русича Іларіона.

Г. Великий князь Литовський. Зайняв Брянськ, Чернігово-Сіверщину і пішов на Подніпров'я. Завдав поразки Золотій Орді у битві на річці Сині Води. Після цієї перемоги кордони Великого князівства Литовського сягнули гирла Дніпра й Південного Бугу.

Д. Великий князь Київський, князь новгородський, володимиро-волинський, галицький з династії Рюриковичів. Засновник Волинсько-Галицької держави і патріарх тамтешнього правлячого роду. Вважався сучасниками наймогутнішим з усіх руських князів кінця XII – початку XIII століття.

Е. Особа історична й легендарна, нащадок знатного князівського роду. Деякий час був черкаським і канівським старостою. Організував будівництво укріплень на острові Хортиця. Здійснював походи на Крим. Очолив похід на Молдову, де потрапив у полон. Його відіслали у Царград і там стратили.

Запитання до кросворда:

1. Керівник Війська Запорозького, з 1648 р. – також правитель держави.
2. Процес переважно самовільного набуття козацьких прав представниками інших соціальних груп українського суспільства наприкінці XVI – у XVIII ст.
3. Козацький прапор у XVI–XVIII ст.
4. Стародавні написи й малюнки, зроблені гострими предметами на стінах архітектурних споруд, керамічних виробах та інших речах.
5. Перегородка з іконами, яка відокремлює вівтарну частину православного храму від молитовної зали.
6. Титул мусульманського світського правителя.
7. Організаційно-господарська ланка Запорозької Січі.
8. Велике шляхетське багатогалузеве господарство, орієнтоване на ринок, яке базувалось на праці селян, що відробляли панщину.
9. З'їзд кримсько-татарської знаті, на якому обирали хана.

5. У таблиці зліва подані події всесвітньої історії, справа – події історії України. Серед подій історії України виберіть ту, яка найближча за часом зазначеній події всесвітньої історії (як раніше, так і пізніше). Запишіть роки вибраних подій у таблицю. (Кількість балів – 18)

«Варфоломіївська ніч» у Франції	Вихід першодруків «Апостола» і «Буквара» у Львові Перша редакція Литовського статуту Об'єднання Великого князівства Литовського і Польського королівства в єдину державу – Річ Посполиту
Розгром англійцями «Непереможної армади»	Схвалення Третього Литовського статуту Похід козаків на Москву під проводом Петра Конашевича-Сагайдачного Козацьке повстання під проводом Кшиштофа Косинського
Взяття Константинополя хрестоносцями	Похід Ігоря Святославовича на Волзьку Булгарію й Хозарський каганат Об'єднання Галицького і Волинського князівств князем Романом Мстиславовичем Битва на річці Калка між об'єднаним русько-половецьким військом та монголами
Затвердження Нантського едикту	Участь козацького війська у Хотинській битві Заснування Києво-Могилянського колегіуму Ухвалення Берестейської церковної унії

Початок Першого хрестового походу	Княжіння в Києві Володимира Мономаха Любецький з'їзд руських князів Похід новгород-сіверського князя Ігоря Святославовича проти половців
Укладення Аугсбурзького релігійного миру	Укладення Люблінської унії За розпорядженням короля Сигізмунда II Августа 300 козаків взяли на службу Заснування Дмитром Вишневецьким (Байдою) першої Січі на острові Мала Хортиця

Таблиця для відповідей:

Всесвітня історія		Історія України	
Подія	Дата	Подія	Дата
«Варфоломійська ніч» у Парижі			
Розгром англійцями «Непереможної армади»			
Взяття Константинополя хрестоносцями			
Затвердження Нантського едикту			
Початок Першого хрестового походу			
Укладення Аугсбурзького релігійного миру			

6. Проаналізуйте картосхему та оберіть правильні відповіді. (Кількість балів – 4)

Картосхема дає змогу:

- 1) визначити місцезнаходження важливих османських опорних пунктів в акваторії Чорного моря;
- 2) простежити напрям руху козацьких загонів під час повстання 1637–1638 років;
- 3) визначити місця важливих битв польських і козацьких військ з османським військом;
- 4) визначити район козацьких повстань першої третини XVII століття;
- 5) вказати Січ, з якою пов'язаний період панування козаків у Чорному морі;
- 6) вказати напрямки походів запорозьких козаків часів «героїчної доби» на османські володіння;
- 7) вказати міста, в яких козакам дозволялося проживати згідно з «Ординацією реєстрового Війська Запорозького...» (1638 р.).
